

İNSANLIK MACERAMIZ DNA İLE BAŞLAR

V

ücudumuzun tamamı hücrelerden oluşur. Hücrelerimizde bir sürü yaşamsal faaliyet gerçekleşir. Hangi hücrenin hangi olayları gerçekleştirmesinden sorumlu olduğu, genler tarafından belirlenir. Genlerimiz DNA(deoksiribonükleik asit) adlı molekülün yapısında yer alır.

Deoksiribonükleik asidin Türkçeye geçmiş hali çekirdek asididir.

DNA, kromozomların içinde bulunur ve kalıtsal özelliklerin nesiller arasında aktarılmasını sağlar. Kalıtsal özellikleri taşıyan üzerindeki genlerdir. Kalıtsal özellikler derken göz rengi, saç rengi, kan grubu, bazı hastalıklar kastedilir.

DNA çift zincirlidir ve hücre bölüneceği zaman kendini eşler (deri kesiği yarananma büyüme vb.) yani kendinin aynısından oluşturur. (DNA eşlenmesi ya da replikasyon da denir.)

Her sağlıklı insanda 46 kromozom vardır. Erkek ve dişideki 44 kromozom aynıdır. Kromozomlar dişide XX, erkeklerde ise XY olduğu için farklılık gösterir. Bu farklılık da cinsiyeti belirler.

Down Sendromu 200 yılı aşkın bir süre önce tanımlanmış; ancak sebebi 20. yüzyılın ikinci yarısına kadar saptanamamıştır. Bu sendromu taşıyan çocuklar; düz, ince telli saçlara, kısa boya, açık renk tene, çekik gözlere, küçük burna ve büyük bir dile sahiptir. Sendromu ilk tanımlayan Langdon Down tarafından bu tipik özellikleri nedeniyle Mongolizm olarak tanımlanmış olsa da daha sonra Down Sendromu olarak anılmaya başlanmıştır.

Bir insanda toplam 23 çift kromozom vardır. Down Sendromlu bir insanda ise 21 numaralı kromozom 3 tanedir. Bu nedenle diğer bir adı Trizomi 21'dir.

**Her sağlıklı insanda
46 kromozom vardır.
Erkek ve dişideki
44 kromozom aynıdır.**

Down Sendromlu bebeklerin tipik dış görünüşleri ve değişik zeka gerilikleri dışında doğuştan kalp rahatsızlıkları belirgin şekilde fazla görülür. Lenfoma ve Lösemi gibi hastalıklara yakalanma riskleri daha fazla ve ortalama yaşam süreleri daha kısadır. Zeka geriliği nedeniyle özel eğitime ve genelde ömür boyu desteğe ihtiyaç duyarlar.

Anne yaşı arttıkça Down Sendromlu bebek doğurma riski de belirgin şekilde artar.

Down Sendromu ve Spastisite (Spastik Bozukluk) tamamen farklıdır. Spastik bozukluklar pek çok nedenle ortaya çıkabilmektedir. Buradaki temel sorun sinir sisteminin kas hareketlerini kontrol eden bölümünde ortaya çıkan hasardır ve Down Sendromu ile hiçbir ilişkisi yoktur.

Uğur Emin Baynal (7/B)

Bunları "Dişeriniz siz doğmadan 6 ay önce gelişmeye başlar." biliyor musunuz?

Hüznün ve Umudun Ortak Şarkısı

*Yokluğunla geldi bir 10 Kasım daha
Dökülen yaprak bunu anlatsa da
Mustafa Kemal Paşa, Ulu Ata
Yeşeren ağaçsın sen sonbaharda*

*Bedinin şu dünyada yer almasa da
Işıktır ilkelerin, bize bu hayatta
Mustafa Kemal Paşa, Ulu Ata
Yeniden doğarsın her doğumla*

*Her 10 Kasım bizlere yas olsa da
Hüznün seli gözlerimizden aksa da
Mustafa Kemal Paşa, Ulu Ata
Öldüremez seni ölümler bile, ASLA*

Rüzgâr Mavi Çakın
(7/B)

Sanattır Kalbe Giden Yol

*Sanattır kalbe giden en sıcak yol
Her zaman sanatçının yanında ol
Uygurlik savaşının en etkili silahı
Kullan onu ülken için, hep mutlu ol*

*Savaştır yıkımlara sebep olan
Tazecik fidanlardır savaşta solup giden
Barış içinde kardeşçe yaşamak istersen
Sanatı sev, koru, hep mutlu ol*

*Sanatın ışığını bize gösterdi Ulu Önder
Sen de izinde ol verdiğin değeri göster
Sağlıklı, huzurlu, duygulu bir toplum gör
Sanatı sev, koru, hep mutlu ol*

Kerem Tekin
(7/G)

DRAMA

SİHİRLİ ORMANDAKİ KUYU

Beril adında bir çocuğun uçan halısı varmış. Beril, uçan halısıyla ormanda dolaşmaya çıkmış.

Ormanın sihirli derinliklerinde üçgen içinde tek göz işaretli bir kuyu görmüş. Çok heyecanlanmış. İşareti incelerken kuyunun içine düşmüş. Bu kuyunun içinde gerçekten üçgen içinde gözü olan bir yaratık görmüş. Beril çok korkmuş ama artık çok geçmiş. O yaratık Beril'i kendi hayal dünyasına almış. Artık her şey bu yaratığın elindeymiş. Beril, o ne derse onu yapıyormuş. Uçan halının sihrini bozmuş.

Beril, günlerce onunla kalmış. En sonunda yaratık uyurken Beril, onun gözüne sivri bir çubuk batırmış. Yaratık gözüyle uğraşırken Beril, önceden hazırladığı ipe kuyudan çıkmış. Uçan halısıyla oradan uzaklaşmış.

Yiğit Kağan İçöz-Mehmet Efe İşler (3/A)

Bunları biliyor musunuz?

“Bal çürümeyen tek yiyecektir. Bir kavanoz bal 3000 yılı aşkın süre yenilir.”

Bunları

SONSUZLUĞUN HİKÂYESİ

İki ben varım aslında... Yani iki Deniz. Birisi herkesin bildiği Deniz. Belki soğuk, belki sıradan ya da herkes gibi. Ama diğeri öyle değil. Diğer Deniz sadece benim bildiğim ben.

Bazen yalnız olmasa da yalnız hissettiren, yüreği bir deniz gibi derin ama rengi öyle değil. Benim bildiğim Deniz'in deniz kadar sonsuz bir yüreği var ama rengi bir denizin rengi gibi okyanus mavisi değil. Daha açık. Hayatın en saf rengi gibi. Ve bu denize güneş vurmuyor. Karanlık, belki yalnızlık gibi. Ama uzak olduğu kadar da yakın. Deniz bu, sonsuzluk denir ona. Belki baş edilmez bazen, dalgaları seni alır ve hiç istemeyeceğin bir yere götürür belki. Zor değildir; ama bir tebessüm yetebilir.

Belki dalgalarımla savaşılabirim ya da rüzgârıma karşı koyabilirim diye düşünebilirsiniz. Peki ya rüzgâra karşı koyamayacak kadar güçsüzsem. O zaman çılgın dalgalı bir deniz mi olmalıyım yoksa sakin sonsuz saf bir deniz mi? Belki üstümden martılar, kuşlar geçer diye beklemeli miyim? Peki ya o denize güneş bir daha doğmazsa unutulur muyum? Yağmurlar yağarsa sakinleşir miyim ya da sert rüzgârlar eserse şaşırır mıyım? Üstüme ateşler yakılsa soluksuz kalırım belki de. Şehirler o zaman yalnız ve soluksuz mu kalır? Denize aldanıp şehirler de bırakır mı beni? Hâlâ derler mi adı deniz olmalı diye? Denizin sıcaklığına, deniz kadar enginliğine, deniz kadar coşkunluğuna inanırlar mı o zaman?

Bir deniz hikâyesi bu: Gözlerinizi kapatın, elinizi yüreğinizin üstüne koyun. Deniz olmasa gölgeler mi alır onun yerini? Şehirler soluksuz kalsa bile gölgeler zamanın sonsuzluğuna aldanıp kalır mı öyle? Işıklarıyla büyükşehirler, dalgalar gibi rüzgârlara karşı koyabilir mi? Peki o zaman toprak ne yapar? Utanır mı? Peki ya, gökyüzü ağlar mı? Denize aldananlar pişman olur mu? Belki birisi arkasına dönüp bakar, merak eder, deniz nerede diye arar belki. Peki, o zaman sen düşün. Örneğin bir bahar düşün, çiçeksiz. Ya denizler susuz mu kalır o zaman? Unutulur mu? Mesela sen unuttur musun denizi? Cansız beden olur mu hiç? Peki ya dalgasız deniz. Benzemez mi cansız bedene? Dalgalarımdan mı korkuyorsun? Deniz ne kadar dalgalı olursa olsun elbet bir gün durulur. Hadi gel tut elimi. Korkma dalgalarımdan. Belki rüzgâra karşı koyabilirim. Fırtına çıkmadan belki üstüme yağmur yağar. Denize aldanır mısın?

Ya dalgalarım seni sonsuzluğuma sürüklerse... İnanır mısın bana? Evet, zaman kendine çekilmiş olabilir ama benim surlarım yok, savunmam yok. Güvenebilirsin bana. Çünkü ben Deniz'im.

Deniz Güreş (7/A)

FIKRALAR

Temel duş almaya girer, şampuanı saçlarına boşaltıp ovalamaya başlar. Sırtını keselemeye gelen annesi sorar:

-Oğlum kafanı ıslatmayacak mısın? Temel cevap verir:

-Yok anne bu şampuan kuru saçlar içinmiş!

İngiliz garson, Türk müşteriye:
-“Çanakkale’de çok askerimizi öldürdüğünüz için sizleri pek sevmeyiz.” deyince bizimki:
-Orada ne işiniz vardı?

Bir gün Temel oğlunun yanına gitmiş. Oğlu 10. katta oturuyormuş. Yorgun yorgun yukarı çıkmış. Oğlu: “Babaneden asansöre binmedin?” diye sormuş. Temel: “Asansör alı kişilikti, altı kişi bekledim gelmedi. Ben de binmedim.” demiş.

Yahya Kemal bir yokuşu çıkıncaya kadar nefes nefese kalır. Yokuşun sonundaki lokantadan bir garson seslenir:
-Buyurun Bey’im ne alırsınız?
-Evlad, bir müsaade edersen nefes alacağım.

Hâkim, kaza yaparak birkaç kişinin ölümüne yol açan bir şoförün ehliyetini iptal edince, şoför:
-Aman Hâkim Bey, diye sızlanmış. Benim yaşayabilmem, şoförlük yapmama bağlı. Hâkim cevap vermiş:
-Başkalarının yaşaması da sizin şoförlük yapmamanıza bağlı.

Bunları “Sinekler saniyede 100 görüntü algılayabilir.” biliyor musunuz?

SEVGİLİ DOSTUM PİYANO

Piyanoya başlama kararım on üç senelik hayatım boyunca şüphesiz bir şekilde verdiğim en doğru karardı.

Üst komşumuzun başladığı piyano ve yaşımın getirdiği şımarıklık birleşince –ki belirtmek isterim bahsettiğim yaş beş- piyanoya karşı bir zaafim oluştu.

Annem ve babama bu fikrimi sunduğumda özellikle babamın Türk Sanat Müziğine olan ilgisi sayesinde –Tabi ki sabahtan akşama kadar kesintisiz bir şekilde ağlamam da büyük bir etkendi.- piyanoya başlama kararı almıştık.

Kişilik özelliklerimi adları gibi bilen ailem her şeyi olduğu gibi bunu da yarım bırakmamam için org değil de piyano almıştı. Evimize ilk geldiğinde “Sen ne kadar güzel bir şeysin öyle. Ne haddime seni çalmak ?” tarzı bir tavır takınmıştım. Bana göre karşımdaki nesne her şeyden daha mühimdi.

İlk denememde Beethoven çalamadığım için –Belirtmek istiyorum yaşım hâlâ beş ve okuma yazma dahi bilmiyorum- piyanodan soğumuştum. Piyano kursuna gittiğimde piyano çalmaktan ziyade hoca ile muhabbet etmek istiyordum. Ama çok da haksız sayılmazdım piyano ile Beethoven’ın bilmem kaçınıcı senfonisini çalmaktansa kıyafetler ile ilgili konuşmak beş yaşındaki bir kız çocuğu için daha cezbedici bir olaydı.

Yaklaşık dört yıl sonra da hocam değişti ve yabancı bir hocanın yanında eğitim görmeye başladım. Yeni yeni ciddiyetini kavradığım piyanoyu belki artık daha iyi çalışıyordum fakat ne yazık ki hiçbir şekilde zevk alamıyordum. İyice piyanodan soğuduğumu gören annem ve babam beni kurstan almışlardı.

Kursu ilk bıraktığım zamanları hatırlıyorum. Yapacak sorumluluklarım, çalmam gereken sıkıcı etütler yoktu. Sadece karşımda seksen sekiz tuş vardı. Parmaklarımla şekillenecek seksen sekiz tuş. İlk defa piyano başında özgürdüm. Piyano artık bir ödev değil benim için dosttu.

Piyanoya yeni başlamak isteyenlere önerim çok net. Piyano ne yazık ki ihmal edilmeye gelmeyen bir enstrüman, Bir ay bile çalmazsanız piyano ile parmaklarınızın uyumunu kaybediyorsunuz. Eğer piyanoyu istemeyerek çalarsanız ise hiç çalmamanızı öneriyorum. Çünkü ben piyanomu çok yakın bir arkadaşım olarak varsayıyorum. Siz ona ne kadar iyi davranırsanız ondan o kadar karşılık alabiliyorsunuz.

Sekiz senedir piyano çalmama rağmen yalnızca iki senedir piyanoyu hissediyorum. Bir müzik enstrümanı çalmak ruh işidir. Ruhumda hissettiğim kadar piyano çalışıyorum. Wolfgang Van Goethe’nin bir sözü ile yazımı noktalamak istiyorum. “Müzik doğruca ruha seslenir, ruh da kendisini ancak müzik yardımıyla en iyi şekilde anlatabilir.”

Eda Özel (8/H)

UNUTMA ÖĞREN

Öğrenme, öğretilenler unutulduktan sonra aklımızda kalan şeydir.

Öğrenme genel olarak görerek, işiterek, dokunarak beyne iletilen bilgilerin beyin tarafından anlama – kavrama süreçlerinden geçirilerek hafızaya atılması sürecidir. Ancak bir de unutma gibi bir durum vardır ki oldukça hayati... İşte bu durumun öneminden dolayı kimi insanlar öğrenmeyi “öğretilenlerin unutulduktan sonra aklımızda kalan kısmı” olarak tanımlamayı uygun bulurlar. Çünkü gün boyu öğrendiklerimizin %80’ini 24 saat içinde unuturuz. Geriye kalan %20’lik kısım ise gerçek anlamda öğrendiklerimizdir. Ama bu öğrenmelerimizin kalıcı olması da ancak tekrar ve bilgiyi kullanılabilir hale getirmekle mümkün...

Öğrenme ile ilgili en kritik nokta öğrenmenin öğrenilmiş olmasıdır.

İşte öğrenmeyi öğrenme ile ilgili genel başlıklar:

Öğrencimiz yeteneklerini ve potansiyelini keşfedip öğrenmeye buradan başlamalıdır.

Öğrencimiz öğrenmeyi hayata hazırladığımız bir süreç olarak görmeli ve öğrenme alışkanlıklarını gözden geçirmelidir. Bu noktadan itibaren kendisi ile ilgili bir değerlendirme yapmalı ve en doğru çalışma alışkanlığını tespit etmelidir yani okumayı sever mi, problem çözer mi, çalıştığını hatırlar mı, ezber yapar mı, çalıştığını yorumlar mı, özetlemeyi bilir mi, tekrar yapar mı?

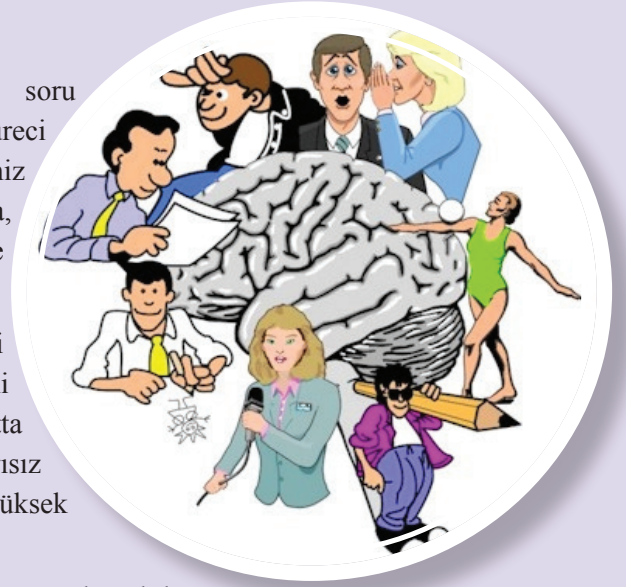

Öğrencimiz ön hazırlıkların, öğrenmenin hızlanmasında başarılı bir yol olduğunu unutmamalı ve elinin altında mutlaka not alacağı bir defter bulundurmalıdır. Çünkü araştırmalar yazmanın bilgiyi unutmanın etkili yollarından biri olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla da öğrenme, unutmanın en az seviyede olması ile doğru orantılıdır.

Bunları “Fillerin hamilelik süresi 2 yıldır.” biliyor musunuz?

Öğrencimiz sınıf ortamında soru sormaktan çekinmemelidir. Öğrenme süreci aktif olabilmeli. Örneğin; öğrenecekleriniz üzerinde yorumlama, sorgulama, tartışma, karşılaştırma yaparak en doğru bilgiye ulaşmak hedeflenebilir.

Öğrencimizin kendi kendisini öğrenmeye teşvik etmesi yani cesaretlendirmesi gereklidir. Ve hatta hatalarından ders çıkarmalı başarısız olduğunda yılmamalı motivasyonunu yüksek tutmalıdır.

Öğrencimiz öğrendiklerini mutlaka uygulamalıdır: Araştırmalara göre yeni öğrenilen davranış ve bilgilerin, öğrenmenin hemen ardından denenmesi belleğimizde kalma ihtimalini çok daha yükseltiyor. Unutmayı azaltıyor.

Öğrenme parmak izi kadar kişiye özgü bir olgudur

Herkesin bir öğrenme stili vardır.

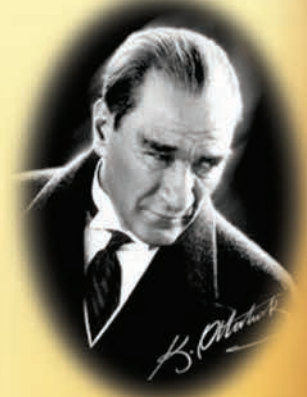
Kişinin kendi öğrenme stilini bilmesi şüphesiz öğrenme alışkanlığı için önemli bir adımdır. Uzmanlar üç çeşit öğrenme stilinden bahsederler. Görsel, işitsel ve dokunsal... Kişinin kendi öğrenme stilini belirlenmesi için öncelikle öğrenme sürecinde mümkün olduğu kadar beş duyu organını devreye sokulmalıdır. Konuya göre; sesli okuma yapmak, şekiller, grafikler, tablolar, harita ve fotoğraflar kullanmak, işitsel öğelerden yararlanmak ve yazma, çizme eylemlerini gerçekleştirilmelidir. Bu eylemlerin sonucunda bir değerlendirme yaparak en iyi hangi şekilde öğreniyorsa ona uygun öğrenme stratejisi geliştirmelidir. Duyu organlarının kullanımının öğrenmeyi hızlandırdığı bilinmektedir.

Son olarak öğrenme alışkanlığımızın oluşmasında en büyük etkiye sahip kurum okulumuz ve çevremiz olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir. Bu gerçekten yola çıkarak okula karşı olumlu duygular geliştirmeli öğrenme sürecinin asli aktörlerinden olan öğretmenlerimizle ilişkilerimizi olumlu çerçevede tutmalıyız. Bu tutumlar öğrenmemizi kolaylaştıracağı gibi kalıcı kılacaktır.

Öğrenme aslında bir sonuç değil süreçtir.

Dilek ATİK
Rehber Öğretmen

BAŞÖĞRETMEN MUSTAFA KEMAL

Barış, sevgi için
Aydın gelecekte
Şefkatli gençler
Okumayı önemseyen
Yardımsaver öğrenciler
Atatürk'ün izinde
Yepyeni gelecek için
Başöğretmen Mustafa Kemal

Karanlıktan aydınlığa
Eskiden yeniye
Yeni gelecek, yeni nesiller
Barış içinde
Büyük bir dünya
Mustafa Kemal'le daha güzel
Başöğretmen Mustafa Kemal

Ekin Tören (4/İ)

Hediye Gelen Dost

*Annem bana bir hediye aldı
Bana bu hediyeyi verirken "Bu senin dostun", dedi
Elime verdiği dost büyük ve kalındı
Önce beni korkuttu, sonra ürküttü*

*Aldım onu rafa koydum
Gelip geçtikçe gözüme takıldı
Bir gün yapacak bir iş bulamamıştım
Dostumu elime almaya karar verdim*

*Kapağını kaldırdım
İlk sayfasını açtım
Bir de baktım ki yarisına gelmişim
Saatin kaç olduğunu anlamadım
Bana göre yarım saat
Anneme göre iki saat olmuştu*

*Ben dostumu çok sevmiştim
Okudukça okuyasım geliyordu*

Ayça Eryılmaz (4/İ)

ÖYKÜ

MASAL AYICIK

Bir varmış bir yokmuş. Bir tane küçük ayıcık varmış. Küçük ayıcığın adı Masal Ayıcık'mış.

Çok güzel masalları varmış Masal Ayıcık'ın. Ama bir gün Çirkin Ayıcık onu kıskandığı için masallarını çalmış ve onun masallarından ilham alarak masallar yazmış. Yazmış ama hepsi çok kötü olmuş. Masal Ayıcık'ın masallarını dünya bilmiyormuş. Çirkin Ayıcık onun masallarını kendisininmiş gibi göstermiş. Göstermiş ama bir şeyi gözünden kaçırmış. Masalların sonundaki ismi değiştirmeyi unutmuş. Böylece yalanı ortaya çıkmış. Çirkin Ayıcık, bu yüzden hapse girmiş. Hapse girmeden önce de Masal Ayıcık'tan özür dilemiş. Masal Ayıcık, kıskanma senin benden daha iyi özelliklerin olabilir, demiş.

Çirkin Ayıcık, Masal Ayıcık'ın bu sözünü hiç unutmamış. Hapiste bol bol şiir yazmış ve şiirleri gerçekten de çok güzelmiş. O günden sonra onun adı da Şiir Ayıcık olmuş ve Masal Ayıcık'a çok teşekkür etmiş.

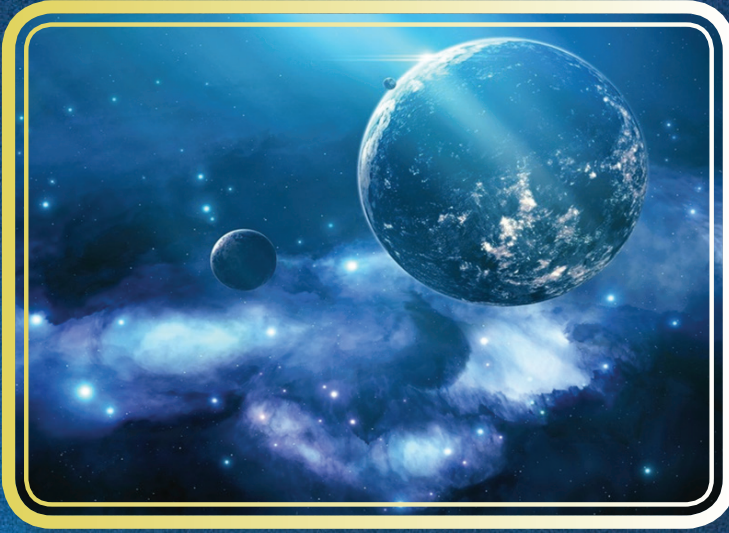
Şevin Gülistan Atik (5-A)

Bunları biliyor musunuz? “Uzun süre belli bir miktarda su içmezseniz beyniniz küçülür.”

İNSAN VE MERAK

İnsanda önüne geçemediği bir merak duygusu vardır. Bu merak duygusu ile çevresini inceler, araştırır, olayların ve davranışların nedenlerini öğrenmek ister. Bunun sayesinde bilgi sahibi olur. İnsanın en çok merak ettiği şey ise uzak diyarlarda ve gezegenlerde neler olup bittiğidir. Bunun sonucunda insanın yüzü özellikle gökyüzü ve uzaya çevrilmiştir. Öyle ki Çinliler 365 günlük takvime, eski Mısırlılar ise Nil Nehri'nin taşma zamanlarını hesaplayabilmek için Ay takvimi kullanmışlardır. İnsanoğlunun uzay yolculuğu Polonyalı Nicolas Kopernik'in gezegenlerin hareketini incelemesiyle devam etti. Kopernik, gezegenleri, merkezi Güneş olan ve onun etrafında kusursuz daireler çizen gök cisimleri olarak düşünmüştür. Ancak J. Kepler gezegenlerin elips yörüngelerinin olduğunu açıklamıştır.

insanoğlunun gökyüzü yolculuğu Galileo'nun ilk teleskopla gökyüzünü incelemesiyle devam etmiştir. Teleskop insanoğlunun hiç görmediği bilmediği kapıların aralanmasını sağlamıştır. Bu merakın devamında 20 Temmuz 1969 günü saat 20.18'de ilk defa Ay'a insanlı uzay aracı olan Apollo

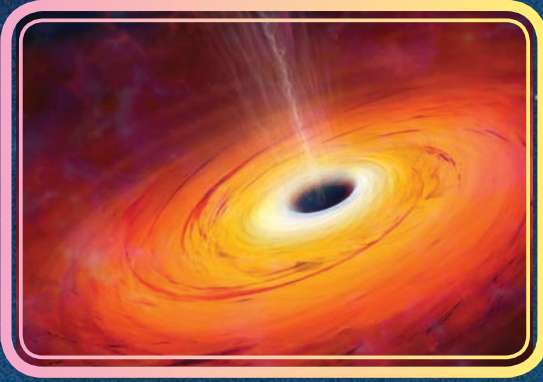
11 gönderildi. Merakın ileri evrelerinde ise Mars var. Son zamanlarda uzay bilimcilerin yapmış oldukları araştırmalarda Mars'ta su bulunmuştur. Eğer bilim insanları araştırmaları sonucunda net bir karara varabilirlerse yaşanılacak ikinci bir gezegen olabilir.

Şimdi ise merakın en uç noktası, insanların en çok sırrını merak ettiği soru. Boyutlar arası yolculuk yapılabilir mi?

KARA DELİĞİN SIRRI

Bilim adamlarına göre kara delikler bir yıldızın yakıtını bitirmesi sonucu kendi içine çökmesiyle oluşurlar. Kara delikler, çekim sahasına giren her şeyi (ışık dahil) yutan, çok büyük çekim gücüne sahip uzay bölgesidir. Kara delikler çıplak gözle görülemezler. Sadece teknolojinin geliştirdiği teleskoplar yardımıyla görülebilirler. Astronomi tarihindeki en büyük kara delik dünyanın yaklaşık dört yüz milyon katıdır. Bilim adamlarına göre kara

delikler geleceğin kapısını da açmaya yardımcı olacaklar...

Ancak gelinen aşamada bilim insanları tam bir çözüme ulaşamadılar. Yapılan araştırmalar ve “Stephan Hawking” in teorisi ile kara deliklerin başka evrenlere açılan bir kapı olduğu düşünülüyor.

Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesi kara delikleri incelemek amacıyla uzaya gelişmiş bir teleskop göndermeye hazırlanıyor.

Bu teleskop, yani “NUSTAR”, gelişmiş kızılötesi ışınları kullanarak kara deliklerin veya uzayın derinliklerinin görüntülerini Dünya’ya gönderecek.

Rüzgar Mavi Çakın (7-B)

Bunları biliyor musunuz? “Burun ve kulaklarımız hayatımız boyunca büyümeye devam ederler.”

KALEM KÂĞIDA DOKUNUNCA

Yaşamak için yazan insanlar vardır. Bu insanların hayatının başrolü kalemlerdir. Kalem öyle bir nesnedir ki kırılması bir hayatı bitirebilirken, biraz mürekkep ile iki hayatı evlilikle bağlayabilir. Bazen ise tek umut kalemin ucundadır.

Sabahattin Ali'yi ele alalım mesela. Hapisteyken kimdi tek dostu? Kalem değil miydi? Bu bir şairin keder zamanı kötü gün dostu olan kalem. Avrupa'da çiçeği burnunda çiftlerin evlilik yeminlerini yazarkenki mutluluklarında iyi gün dostudur. Bunu fani dünyanın büyüğü asası olarak varsayamaz mıyız?

Bir ananın dönmeme ihtimali ile gönderdiği askerdeki biricik yavrusundan tek umudu, ondan gelecek bir iki sayfa mektuptur. Bu mektubun başrolü olan kalem, iki aşığın hasretini de en güzel duygularla kâğıda aktarırken aslında bu nesne görüldüğünden fazlası değil midir?

Bir başka örneğim ise Nikola Tesla. Duyguları olmayan bir dahi olarak anılan bu adamın bilinen teorilerini, geleceğe ışık tutan teorilerini meslektaş kalemle yazılmıştır. Fakat daha sonra evinden çıkan gizli mektuplarla bir güvercine olan çılgınca aşkını kaleme aldığımız görüyoruz. Bu sıra dışı dâhinin en büyük sırdaşı da kalemler değil midir?

Bu örneğini verdiğim dâhiler ve şairlerin dışında sıradan bir insanın da kurtarıcısı kalem olabilir. Kalem ilaçtır, kalem zehirdir. Günümüz ekonomisinin temellerini atan Malcolm Forbes'ın dediği gibi "Kâğıda dokunan kalem, kibritten daha çok yangın çıkarır."

Eda Özel (8/H)

PRAG

notları

Erasmus Projesi kapsamında gittiğimiz eğitim gezisinin ilk durağı Prag'tı. Bilişim teknolojilerinin eğitimde etkin kullanımını hedefleyen proje kapsamında yaklaşık on günlük bir eğitim aldık. Hint asıllı, Bulgar asıllı ve Çek asıllı öğretmenlerden aldığımız eğitimler başlı başına bir kültür şöleni idi. Kahott, Webby gibi programların eğitime uyumu bağlamında yürütülen eğitim, Prag'ta bir ilköğretim okuluna yaptığımız ziyaretle son buldu.

Sizlere aldığımız eğitimi okulumuzda olanaklarımız ölçüsünde etkin bir şekilde uygulayacağımızı belirttikten sonra "Masal Kent" Prag'tan bahsetmek istiyoruz.

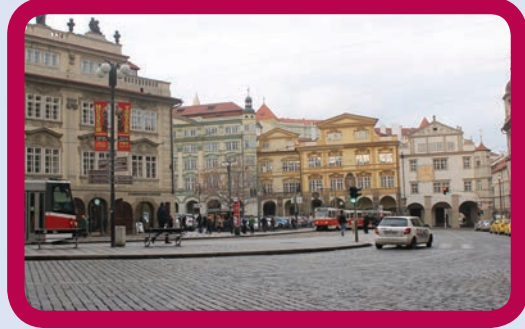
Vltava Nehri 'nin etrafına kurulmuş olan Prag, (Praha) yüzyıllar öncesinden kalan tarihi binaları, gotik ve barok mimarinin en güzel örneklerinden oluşmuş kilise ve katedralleri, nehir üzerindeki asırlık köprüleri ile görülmeye değer bir başkent. Kafka'nın izini sürmek de şehre ayrı bir değer katıyor.

Bunları "Kağıt para samıldığı gibi kağıttan değil pamuktan yapılır." biliyor musunuz?

9. yüzyılda kurulan kent, özellikle 14. yüzyılda İmparator IV.Charles döneminde büyük gelişmeler yaşamıştır. Eski Şehir Meydanı başta olmak üzere, Astronomik Saat, Eski Belediye Sarayı, Karl (Charles) Köprüsü, Prag Kalesi, Aziz Vitus Katedrali, Eski Yahudi Mahallesi görülmeye değer yerlerinden sadece bazıları.

Şehre girdiğinizde gördüğünüz ilk yer Karl Köprüsü ise, gece ışıkları altında parlayan nehre, nehrin iki yanından yansıyan tarihi binaların zarafetine hayran kalıyorsunuz. Tarihi yapıların pek çoğu 1300'lü, 1400'lü yıllardan kalma. Dini esintilerin ve anlam arayışının etkisi ile yapılan binalar yüzyıllar sonra da mimari doku anlamında korunmuştur. Günümüzde

kiliselerin neredeyse birçoğu ibadet ve ayin amaçlı olarak kullanılmıyor. Eski şehirdeki meşhur meydanda her akşam sokak sanatçılarının yaptığı müziğe eşlik etmek mümkün. Meydanın tam ortasında yer alan Astronomik Saat, 15. yüzyılda Hanus Usta tarafından yapılmış. Hikâyeye göre, saat yapıldıktan sonra herkes bu saati çok beğenir. Hanus'dan saati nasıl yaptığı öğrenilmeye çalışılsa da Hanus bunu bir sır olarak saklar ve kimseye söylemez. Ancak o dönemin şehir yönetimi bu güzel saatin sadece kendilerinde olduğundan emin olmak isterler. Bu nedenle de saati yapan Hanus'un bu saatten başka yerde yapmasını diye gözlerini kör ederler.

Gözleri kör edilen Hanus ise oç almak için saate zarar verir ve bu saat asla bir daha tamir edilemez. En son 1865 yılında saat ciddi bir tamir bakımına sokulmuştur. Fakat 2. Dünya Savaşı'nda Almanlar tarafından saat tekrar ciddi darbeler alır. Saat her saat başı çalıyor ve üzerindeki iskelet figürü ile diğer kuklalar insanlara dünya hayatının geçici olduğunu ve ölümün varlığını hatırlatıyor.

Prag'ta en çok dikkatimizi çeken görüntülerden biri de, yanlarında köpekleri ile beraber başları öne eğik ve yüzleri gizlenmiş haldeki dilenciler. Ortaçağ Avrupası'nda nüfusun %30'a yakını dilenmek mecburiyetinde kalmış. Dilenmek zorunda olanlara izin kâğıdı verilirken bazı

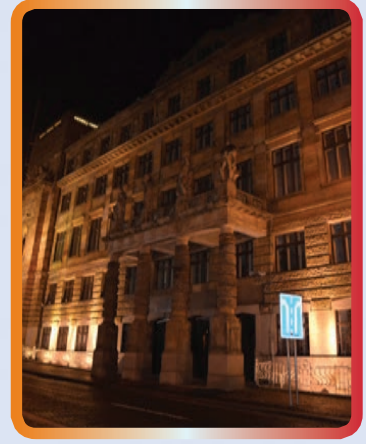

dönemlerde de dilencilik yasaklanmış. İşte bu yasaklı zamanlardan birinde yakalanan bir dilencinin af dilemek için yerlere kapandığının temsili imiş yere eğilmiş yüzünü hiç kaldırmayan dilenci görüntüleri.

Prag'a gelmişken alışveriş yapmamak, sevdiğimiz şehri sembolize eden bir şeyler almamak olmazdı. Alışverişinizi geçerli para birimleri Çek Koruna'sı (Crown) ile yapıyorsunuz. Ara sokaklarında hediyelik eşya satan pek çok dükkân bulmak mümkün. Tarihi Bohemya Kristallerinin üretildiği ülke Çek Cumhuriyeti. Dükkânların vitrinlerinde birbirinden güzel ve rengârenk kristal süs eşyaları ve kadehler insanları cezbediyor.

Bunları "Sivrisineğin vızaltı sesi Fa notasıdır." biliyor musunuz?

Bunun dışında kuklacılık çok meşhur Prag'ta. 18. yüzyıl boyunca seyyar kukla toplulukları kırsal bölgelerde Çek mizahını ve dilini bunlarla halka yansıtmışlardır. Yakın zamana kadar da büyükbabaları bu sanatın torunlarına geçmesini bir zorunluluk olarak görmüşlerdir. Bu tahta oyuncakları hareketli kuklalara dönüştüren sanatçıların sayısı gittikçe azalmıştır. Şimdilerde ise kuklalar hediyelik eşya olarak dükkânlarda yerlerini almışlardır.

Lal (grena)taşı ve kehribar (amber)taşından yapılmış birçok takı da Prag'ta satın alınacak hediyelik eşyalar arasındadır. Lal ve amberin iyileştirici, neşe ve canlılık verici, depresyonu azaltıcı etkileri olduğuna inanılmaktadır.

Biz, gördüklerimizi anlattıktan sonra, atasözünün aksine yediklerimizden de bahsetmek istiyoruz. Çek mutfağı çoğunlukla patates, sığır eti, av eti (ördek, kaz) ve domuz eti ağırlıklı yemeklerden oluşmaktadır. En ünlü yemekleri yine sığır etinden yapılan "svickova" ve "gulaş"tır. Yine sebze ve patatesten yapılan "bromboracka" çorbası da tercih edilmektedir. Meydanlardaki büfelerde çokça satılan, kızgın bir şişe sarılarak ve ateş üzerinde dönerek pişen hamur tatlısına ise trdenlik deniliyor. Tarçınlı, bademli ve cevizli olan bu tatlı piştikten sonra bal, reçel ve çikolata ile ikram ediliyor.

Gerçek bir masal şehri, Arnavut kaldırım sokakları, her an bir köşe başından masalsi bir yaratığın çıkacağı hissiyle gezdiğimiz Prag'tan güzel ve unutamayacağımız anılarla dönmek de bizlere ayrı bir mutluluk verdi.

Rabia Tuncil Can (Sınıf Öğretmeni)

Filiz Ağca (Sınıf Öğretmeni)

KİTABIN ÖYKÜSÜ

YAZI

MÖ 3500 yılında SÜMERLER tarafından bulunmuştur. Önce taştan sonra kilden yapılan tabletlere yazı yazmak için kamış veya çivi kullanmışlardır. Bu yazıya çivi yazısı denir. En eski yazıt GILGAMIŞ Destanı'dır. Bu destan Kral Gilgamiş için yazılmıştır ve çivi yazısı kullanılmıştır. ASURLULAR tabletlerden kütüphaneler oluşturmuşlardır. Bu tabletlere ekonomik, sosyal, bilimsel yazıtları çivi yazısını kullanarak yazmışlardır.

Kil Tablet

MISIRLILAR Nil Nehri kıyılarında yetişen CYPERUS PAPHYRUS bitkisinden PAPIRÜS adı verilen bir tür kâğıt yapmışlardır. Mısırlılar papirüslere harfler yerine şekiller yazmışlardır. Bu HİYEROGLİF yazısıdır ve Mısırlılar bu yazıyı MÖ 3100 yılında

Papirüs

bulmuşlardır. Bu papirüsler kitap gibi saklanmaz. Rulo yapılı ve bu rulolar 6 metreye kadar ulaşabilir. Firavun mezarlarında uzunluğu 6 metreyi geçen ve kralların hayatını anlatan papirüsler bulunmaktadır.

İlk alfabeyi FENİKE halkı bulmuştur. Bu alfabe 32 harften oluşup MÖ 15.yüzyılda icat edilmiştir. Yunanlılar, Romalılar, Araplar ve daha birçok devlet bu alfabeden yararlanmışlardır. Bu alfabenin 22 harfe indirilmiş olan BİBLOS alfabesi haline dönüştürülmüş hali arkeologlar tarafından bulunmuştur.

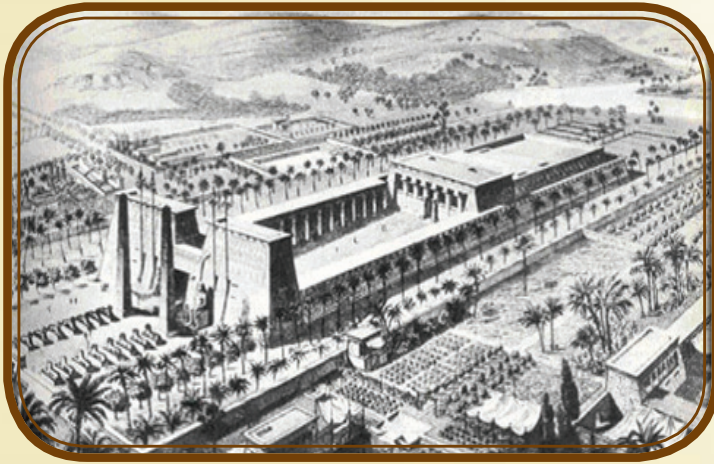
Bunları "Çakmak kibritten önce bulunmuştur." biliyor musunuz?

11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
⋈	⋈	⊕	⊕	⊕	⋈	⋈	⋈	⋈	⋈	⋈
55	54	53	52	51	50	49	48	47	46	45
⋈	⋈	⋈	⋈	⋈	⋈	⋈	⋈	⋈	⋈	⋈

Biblos Alfabeti

Parşömen MS 1.yüzyılda BERGAMALILAR tarafından bulunmuştur. Parşömen hayvan derilerine yazılmıştır. İSKENDERİYE şehrinde parşömenlerden oluşturulmuş bir kütüphane varmış. Ancak bu kütüphanenin çıkan çeşitli dini görüşler nedeniyle antik Pagan Tapınakları ve yapıların imhası sırasında Hristiyanlar tarafından yakıldığı söylenmektedir.

ÇİNLİ CAI LUN, MS 1.yüzyılda kâğıdı bulmuştur. Ancak kâğıt Avrupa'da 13. yüzyıla kadar 2. sınıf muamelesi görmüştür. Çünkü suya, neme, ışığa parşömen kadar dayanıklı değildir. Çinliler ise kendilerine has olan İDEOGRAM adında bir alfabe çıkardılar. Bu alfabede her şey bir şekille anlatılmış ve bu yüzden bu alfabede binden fazla simge kullanılmıştır.

İskenderiye Kütüphanesinin Temsili Çizimi

özellikleri çok iyi.

MS 3.yüzyıldan itibaren sayfaların dörde katlanarak birleştirildiği KODEKS denilen bugünkü gibi sayfalar kullanılmaya başlandı...

Kitabın serüveni burada bitmiyor. Kitap evrimleşiyor. Yavaş yavaş elektronik kitabın kullanımı yaygınlaşıyor. Gerçek kitabın verdiği güveni ve mutluluk hissini vermese de

Elektronik Kitap

Kitap kil tabletten evrimleşerek gelmiştir. Çeşitli nedenlerden dolayı bazen haksızlığa uğratılsa da o bizim için çok önemlidir. Mesela en ünlü kütüphanelerden olan İskenderiye

Kütüphanesi yakılmıştır. Neden? Tabii cahil düşmanlar yüzünden. Kitap cahilliği aydınlatan bir meşaledir. Onu koruyalım ve bir kitabın kâğıt masrafının her 1 tonda 7 ağaca bedel olduğunu unutmayalım.

Kitap 15.yüzyıla kadar elle çoğaltılıyordu. Bu kitaplar çok değerli oluyordu. Kitapların daha kolay çoğaltılması ve daha az masraflı olması için matbaa ALMAN JOHANNES GUTENBERG tarafından 1446 yılında kullanılmaya başlandı. Gutenberg'in ilk kitabı bir şiir kitabı, ikincisi İncil ve üçüncüsü de bir dua kitabı oldu. Matbaa ilk önce Avrupalı din adamları tarafından kabul edilmese de sonradan çok yaygınlaştı. Daha 1500 senesine gelmeden Avrupa genelinde 35.000'den fazla kitabın 10.000.000 baskısı yapıldı. Ancak matbaa OSMANLI DEVLETİ'nde geç kullanılmaya başlandı. Osmanlıda kitapları elle çoğaltanlara HATTAT deniyordu. Ülkede çok fazla hattat olduğu için matbaa çok geç kullanılmaya başlandı. İlk izni İBRAHİM MÜTEFERRİKA kopardı. Tabii ki dini kitaplar basmamak şartıyla. 1729 yılında Müteferrika ilk olarak Arapça-Türkçe bir lügat bastı.

MATBAANIN ÖYKÜSÜ

Matbaanın bulunuşundan sonra kitabın basımı hızlanmıştır. Bu hızlanma eserlerin daha hızlı çoğaltılmasını sağlamış ve kitapların fiyatını düşürmüştür. Ancak bu şekilde kitaba verilen emek azalmıştır. Bir de bunun tarihsel gelişimine bakalım:

Matbaa kısa zamanda Avrupa'nın her tarafına hızla yayıldı. Bu hızlı yayılış ve gelişmeyi sağlayan unsurun başında, 15. yüzyılda Avrupa'nın her yerinde kâğıdın yapılmaya başlanmış olması gelir. Ayrıca Gutenberg'in doğduğu şehir olan MAINZ'in 1462 deki iç harpte yağma ve istilâ edilmesinin de rolü büyüktür. Çünkü bu olay üzerine matbaacılar, dört bir yana dağıldılar. Gittikleri yerlere bu sanatı da birlikte götürdüler. Matbaacılığın Avrupa'da hızla yayılıp gelişmesi, kitap için yepyeni bir gelişme devresinin başlangıcı oldu. Her şeyden önce kitap çok ucuzladı. Dolayısı ile çoğalıp, genelleşerek, geniş halk

İBRAHİM MÜTEFERRİKA

Bunları “Kıta isimleri aynı harfle başlayıp aynı harfle biter.” biliyor musunuz?

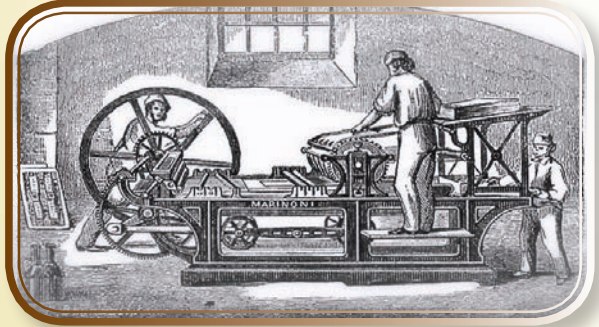

kitlelerinin malı oldu. Bu durum, batıl inançların yıkılmasını, siyasal ve toplumsal yeni bir devrin doğmasını sağladı. Bu, yeni bir duyuş, yeni bir düşünüş ve yeni bir görüş olarak tanımlanan RÖNESANS hareketidir. İşte, günümüze değin etkisini gösteren bu hareketin yayılmasında matbaa en büyük rolü oynadı. Matbaa her gün yayınladığı kitaplarla, halkın eline, o zamana değin içinde yüzdüğü olumsuz baskılardan onu kurtaracak, ona, yolunu gösterecek meşaleler vermiş oluyordu. Ancak KİTAP sayesinde ki, birçok istibdatlar

JOHANNES GUTENBERG

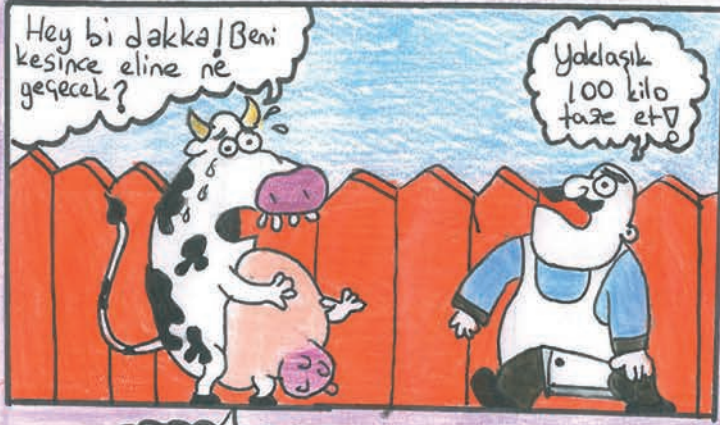
yıkıldı, kökleşmiş yanlışlıklar düzeltildi. Artık halk, her çeşit bilgiyi bu sağlam kaynaklardan, kitaplardan alarak, asırların ve elle kitap çoğaltanların birbiri üstüne yükledikleri yanlışlardan kurtuldular. İşte matbaanın Avrupa'daki etkileri bu. Günümüzde ise yaygın bir şekilde kullanılmakta. Şimdi ise baskı yöntemlerinin neler olduğuna bakalım.

Matbaaların basım yöntemleri farklıdır. Şu an en gelişmiş baskı tipi Hologram'dır. Bu baskı tipi üç boyutlu baskı yapmakta kullanılır. Bu daha çok özel üretim yazıcılarda kullanılır. Pahalı bir teknoloji olsa bile geleceğin alternatifi olacaktır. Biz evlerimizde ise daha çok lazer baskı veya serigrafi yapan yazıcıları kullanırız. Matbaalar Tifdruk veya Ofset yöntemini kullanırlar. Tifdruk tekniği ambalaj, kutu gibi cisimlerin üzerinde kullanılır. Kitap basmak için ise ofset yöntemi kullanılır.

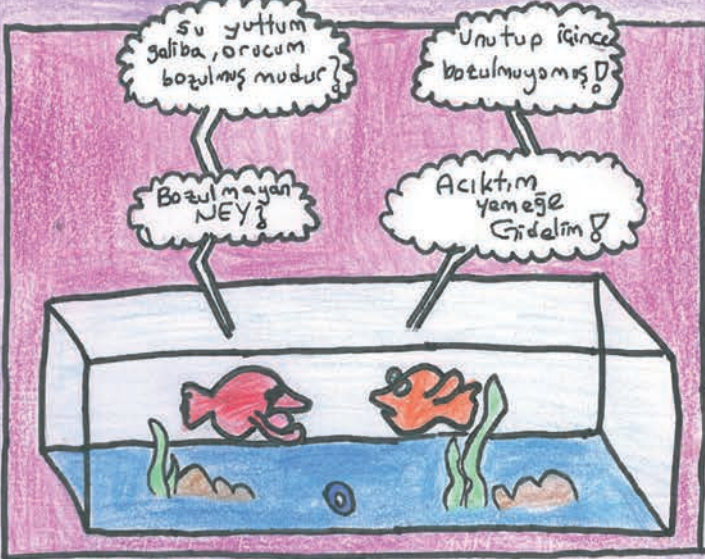
Berat Kaya (7/B)

Karikatür Dedigin!

Uuuu. kes o zaman!

Bir annenin yavrusuna sarılmaması ne kadar korkunç?

Kumsal Karataş

Çaylır Aydoğan

biliyor musunuz?

“Yapılan bir deney sonucunda sigara içindeki katran maddesinin bir farenin sırtına sürüldükten sonra farenin sırtındaki o bölgede kanser oluşmuştur.”

Bunları

Karikatür Dedigin!

